Finnairilta pitkää nenää analyytikoille - "Norwegian supistaa Suomessa"

20.5.2019 0.00

Finnairin tammikuussa aloittaneen toimitusjohtaja Topi Mannerin oli helppo hymyillä lehdistön edessä: hän sai kirjaimellisesti lentävän lähdön kun viime vuoden viimeisen neljänneksen tulos oli selvästi voitollinen. Ystävänpäivänä Airbus A350 -koneperhe sai uuden jäsenen, mutta mitä pahin kilpailija Norwegian aikoo? Mannerin mukaan se supistaa toimintojaan merkittävästi.

Teksti ja kuvat Eero Nokela

Totuuden nimissä uudella toimarilla ei ollut osaa eikä arpaa hyvään Q4:een, se tehtiin ”vanhasta muistista” - kaukoliikenteen lentolipuista olivat matkustajat valmiit maksamaan jopa 10 prosenttia enemmän kuin vuosi sitten, asiantuntijat päättelivät.

Analyytikot olivat odottaneet vuosineljänneksen tuloksen painuvan miinukselle, mutta Finnair yllätti heidät housut kintuissa: viivan alle jäi 9,2 miljoonaa euroa. Toki vähemmän kuin vertailujaksolla, mutta kuten **Topi Manner** korosti, rajusti kallistunut polttoaine kuritti lokakuussa, ja se näkyy tuloksessa. Finnairin vertailukelpoinen liiketulos oli 169 miljoonaa euroa versus 170 miljoonaa vertailukaudella. Liikevaihto kasvoi 10,4 prosenttia 2,835 miljardiin euroon.

Tulosjulkistamistilaisuudessa oli vahva kaiku edellisestä toimitusjohtajasta, syksyllä Metsoon siirtyneestä **Pekka Vauramosta**. Viestintäjohtaja **Arja Suominen** aloitti nimittäin reippaasti kajauttamalla, että ”ole hyvä, Topi Vauramo”! Hyväntahtoisen hörinän jälkeen pääsi Topi Manner esittelemään komeat, vielä osin Vauramon kaudella luodut luvut.

”Tinkimättömän tunnollisuuden kulttuuri”

Hyvin olivat luvut hänellä hallussa, esitys oli sujuva, rento ja vaikka ”oppikautta” oli takana vasta puolitoista kuukautta, tuntui siltä kuin hän olisi sisäistänyt hyvin ”ikonisen yhtiön” hengen.

”Vastaanotto on ollut lämmin. Finnairissa vallitsee tinkimättömän tunnollisuuden kulttuuri ja matkustamossa intohimoinen tekemisen meininki. Kavereista välitetään, siellä on myös paljon avoimuutta”, Manner hehkutti ja kehui erityisesti operatiivista laatutasoa.

Markkinatilanne oli haastava – mikä ei liene suurikaan uutinen! Kapasiteettia lisättiin kysyntää enemmän, halpalentoyhtiöt joutuivat vaikeuksiin ja kuluista suurin, polttoaine, kallistui rajusti, hurjin piikki nähtiin lokakuussa. Q4:lla liikevaihto kasvoi päämarkkina-alueilla kuitenkin selvästi: Aasian-liikenteessä 5,6 prosenttia, Pohjois-Amerikassa 7,2, Euroopassa 3,6, mutta kotimaassa koettiin 0,2 prosentin takapakki.

Eniten kapasiteettia kasvatettiin Aasian-liikenteessä: 2,3 prosenttia, Euroopassa peräti 19,3 ja kotimaassa 12,5 prosenttia lähinnä Lappiin. Rajuista lisäyksistä seurasi käyttöasteen lasku. Aasia -3,5 prosenttia, Pohjois-Amerikka -3,6 ja kotimaassa -3,1.

Uusi matkustajaennätys –
maailman turvallisin lentoyhtiö

Finnairin matkustajamäärä kohosi viime vuonna uuteen ennätykseen: 13,3 miljoonaa, lisäystä edellisvuodesta peräti yli 11 prosenttia. Se on hyvä saavutus perinteiseltä verkostolentoyhtiöltä. Toki halpalentoyhtiöt ilmoittavat kaikki kaksinumeroisia kasvulukuja,

Matkustajatyytyväisyyttä mittaava APEX antoi Finnairille viime vuonna viisi tähteä samalla kun se on todistetusti maailman turvallisin lentoyhtiö. Lentoyhtiöillä ei ole tapana hehkuttaa tätä seikkaa, nytkään sitä ei kerrota lehdistötiedotteessa, mutta toimitusjohtaja Manner mainitsi sen aivan kuin ohimennen.

Viime vuonna Finnair otti käyttöön uutta teknologiaa roppakaupalla. Euroopan Airbus-koneisin asennettiin nopea Wi-Fi, kaukoliikenteessä tästä herkusta on nautittu jo aiemmin.

Jälleen Los Angelesiin ja Punta Canaan

Finnairin tavoitteena on kestävä, kannattava kasvu. Tämän vuoden kasvutavoite on noin 10 prosenttia (viime vuonna 14,8 prosenttia), kasvu painottuu Aasiaan. Kysynnän kasvulta ei odoteta yhtä suurta prosenttia.

Yhtiö odottaa kilpailun lisääntyvän erityisesti Euroopan ja Aasian välisillä reiteillä sekä Euroopan-liikenteessä, kun alan kapasiteetti kasvaa. Talouskasvu hidastuu Finnairin päämarkkinoilla, maailmankauppaa uhkaa myös Brexit ja epävarmuus jatkuu, jolla voi olla vaikutuksia niin lentomatkustuksen kuin -rahdinkin kysyntään, yhtiön tiedote luettelee.

Kilpailu kovenee myös pakettimatkamarkkinoilla. Viime kesän lomalentomarkkinoilla koettiin uusi, outo ”uhka”: sää! Se koettiin jopa liian hyväksi vaikka esimerkiksi pakettimatkaajien määrä Kreikkaan lisääntyi huikeat 20 prosenttia.

Pakettimatkajärjestäjien ykkönen, Finnair-konserniin kuuluva Aurinkomatkat säilytti viime vuonna nipin napin ykköspaikkansa pahimman kilpailijan, saksalaisen TUI:n hönkiessä niskaan. Eroa jäi vain 1 330 matkustajaa. Huolestuttaako tilanne uutta toimitusjohtajaa?

”Tilanne on tietysti hyvin haastava ja meidän on oltava valppaana”, Topi Manner vastaa. ”Korkea laatu, luotettavuus, kotimaisuus, asiakaspalvelu perillä kohteissa ja hyvä hinta-laatu-suhde, jatkuva kehitys ja mahdolliset uudet kohteet, siinä vahvuutemme”, hän lisää.

Tämän vuoden uusia kohteita ovat Hannover, Bologna, Ranskan Bordeaux, Portugalin Porto ja Sapporo Japanissa. Finnair lentää jälleen Dominikaanisen tasavallan Punta Canaan (sinne lennettiin aikoinaan B757-koneella lomalentoja). Lisävuoroja lennetään Hongkongiin ja Osakaan. Los Angeles USA:n länsirannikolla palaa reittikohteeksi jo maaliskuun lopulla, joten Yhdysvaltain reittikohteet saavat mukavan lisän.

Koneperheen uusi jäsen Ystävänpäivänä

Finnairin vähäpäästöinen Airbus A350 -koneperhe sai odotetun ”vauvan” Ystävänpäivänä 13:nnen koneen laskeutuessa kotikentälleen. Tilauksessa on vielä kuusi tämän tyypin konetta, joita saapuu tehtaalta parin maakkinan vuosivauhdilla. Päätöstä nykyisten Airbus A320 -kapearunkoperheen koneiden korvaamisesta ei ole vielä tehty.

Julkisuudessa on keskusteltu paljon suoranaisesta lentokapinasta. Nyt näyttää olevan hyvin trendikästä tuomita lentomatkustaminen, niin työ- ja varsinkin lomamatkustus kaukomaihin. Aihetta on seurattu Finnairissakin tiiviisti, ja matkustajille on tarjottu mahdollisuus hyvittää päästöt vapaaehtoisella lennon pituuden mukaisella maksulla. Joko tästä kapista näkyy merkkejä, toimitusjohtaja Manner?

Finnairin uusi toimitusjohtaja Topi Manner sai vetääkseen kasvu-uralla lentävän yhtiön, jolta ei haasteita puutu. Kova kilpailu, maailmantalouden haasteet, Brexit ja aggressiivisesti lentoja lisännyt Norwegian, joka tiettävästi supistaa toimintojaan, siinä muutama esimerkki.

”Asia on tärkeä ja hyvä niin. Vielä ei ole nähty vaikutusta liiketoiminnan kannalta, päinvastoin. Elämyshakuisuus tuntuu kasvavan, lentomatkustaminen luo elämyksiä. Finnairissa on tehty pitkäjänteistä työtä päästöjen vähentämiseksi, niistä esimerkkinä vähäpäästöiset uudet koneet. Tarjoamamme Push for change -ohjelma on otettu hyvin vastaan.”

”Norwegian supistaa Helsingissä”

On selvää, että Suomenkin taivaalla on liikaa lentokoneita ja niissä tyhjiä tuoleja. Norjalainen, Euroopan kolmanneksi suurin halpalentoyhtiö Norwegian (D8) tuotti viime vuonna tappiota satoja miljoonia. Se laajensi reviiriään yhä kauemmaksi Euroopasta ja se kostautui. Koituuko kaukolentojen voimakas lisääminen yhtiön tuhoksi? D8 on syvissä taloudellisissa vaikeuksia.

”Norwegian tekee hyvin merkittäviä muutoksia näihin aikoihin. Ne koskevat myös Helsingin-liikennettä!”

Se tilasi aikoinaan 200 uutta lentokonetta, 100 Airbusilta, 100 Boeingilta, ja nyt koneita on saapunut putkenaan ja jollain ne pitäisi maksaa. Niitä on työnnetty myös Suomeen. Tuntuu kuin se lentäisi joka ”kirkonkylään”, esimerkiksi Marokon Marrakeshiin ja Agadiriin – keskellä talvea. Yhtiö on perunut tilauksia, mutta riittääkö se. Helsingin lentoasemalla D8:n koneita näkyy toiseksi eniten Finnairin jälkeen. Mitä ajatuksia?

”Norwegian on kasvanut voimakkaasti ja seuraukset näkyvät”, Topi Manner aloittaa. ”Nyt yhtiössä tehdään hyvin merkittäviä muutoksia, ja yhtiö saattaa vetäytyä tietyiltä reiteiltä esimerkiksi Helsingissä. Tietysti me olemme valppaina ja seuraamme tilannetta tiiviisti.”

Norwegianin perustaja, suurin omistaja ja toimitusjohtaja, Norjan armeijan ehtinen hävittäjälentäjä **Björn Kjos** ja varsinkin hänen veljensä haluavat päästä eroon vaikeuksiin lentäneestä yhtiöstä, mutta kuka sen ostaisi. Sijoittajajätti IAG (omistaa mm. British Airwaysin ja Iberian) olisi halukas, mutta toistaiseksi veljeksille tarjottu kauppasumma ei ole riittänyt. Alkaisikohan olla jo aika vastata ”kyllä”?

Finnairin kolmastoista Airbus A350 -kone laskeutui Helsingin lentoasemalle Ystävänpäivänä. Tämä kuva on lokakuulta 2015, jolloin ensimmäinen, kauan odotettu yksilö saapui.